

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2482/2020
21.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Немања Лукић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради утврђења и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1636/18 од 05.09.2018. године, у седници одржаној 21.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1636/18 од 05.09.2018. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 2581/15 од 13.12.2017. године, исправљена решењем истог суда П1 2581/15 од 15.01.2018. године, тако што се **ОДБАЦУЈЕ**, као неблагоприятна тужба тужиоца АА из ..., којом је тражио да суд утврди да је он у радном односу на неодређено време код тужене, почев од дана 09.02.2010. године, а **ОДБИЈА СЕ**, као неоснован, тужбени захтев тужиоца АА из ..., којим је тражио да суд тужену обавезе да му на име неисплаћених зарада за период од јуна 2013. године до јуна 2017. године, исплати месечно одређене износе, са законском затезном каматом која доспева 26.-ог у наредном месецу за претходни месец, са припадајућим доприносима за пензијско и инвалидско осигурање, здравствено осигурање и осигурање за случај незапослености и захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац АА из ... да туженој Републици Србији, Министарству унутрашњих послова, накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 12.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2581/15 од 13.12.2017. године, која је исправљена решењем истог суда П1 2581/15 од 15.11.2018. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и утврђено да је он у радном односу на неодређено време код послодавца Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, почев од дана 09.02.2010. године. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је обавезана тужена да му исплати на име неисплаћених зарада за период од јуна 2013. године до јуна 2017. године, месечне износе наведене у том ставу изреке, са законском

затезном каматом која доспева 26.-ог дана у наредном месецу за претходни месец, као и доприносе за обавезно социјално осигурање и то: доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање; доприносе за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање; доприносе осигурања за случај незаполсености Националној служби за запошљавање Републике Србије. Ставом четвртим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 251.521,00 динар, са законском затезном каматом од дана када се стекну услови за извршење па до исплате.

Пресудом Апелационог суда Београду Гж1 1636/18 од 05.09.2018. године, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 2581/15 од 13.12.2017. године, исправљена решењем истог суда П1 2581/15 од 15.01.2018. године, у ставу другом, трећем и четвртном изреке. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви тужиоца и тужене за накнаду парничних трошкова насталих у другостепеном поступку.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је доставио одговор на ревизију тужене.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11 ... 87/18), па је нашао да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је почев од фебруара 2008. године обављао послове у ПС ..., тако што је потписао решење о заснивању радног односа које му није предато, са образложењем да то решење не сме да има на територији Косова и Метохије. Радио је у цивилу, имао је дежурства и користио годишње одморе, а зарада му је исплаћивана преко ... банке све до јуна 2013. године од кад му се зарада не исплаћује нити му је оверена здравствена књижица. На основу извештаја Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, тужилац је, почев од 09.02.2010. године па до 31.05.2013. године, био обавезно осигуран по основу радног односа код послодавца "Министарство унутрашњих послова". Разлог одјаве са даном 31.05.2013. године евидентиран је под шифром 20 – ако запослени одсуствује са рада дуже од шест месеци због изречене мере безбедности, васпитне или заштитне мере. Тужбом од 01.10.2015. године, тужилац је тражио да суд тужену обавезе да му накнади штету на име неисплаћених зарада за период од јуна 2013. године до маја 2015. године. Поднеском од 26.09.2016. године тужилац је тужбу преиначио истицањем, поред постојећег и тужбеног захтева за утврђење да је тужилац у радном односу на неодређено време код послодавца Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, почев од 01.01.2009. године, те да му по том основу припадају сва права и обавезе из радног односа.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев тужиоца, налазећи да он јесте у радном односу код тужене на неодређене време, пошто је такав радни однос засновао, а тужена није доказала да је донела одлуку којом му је основано престао радни однос. Тужена је, као послодавац тужиоцу била дужна да му исплаћује плату, што није чинила, па је усвојен и тужбени захтев за накнаду штете, као и тужбени захтев тужиоца за уплату доприноса надлежним фондовима, у смислу одредбе члана 104, 110. и 164. Закона о раду ("Службени гласник РС" бр. 24/05...75/14), члана 154. став 1., 277. и 324. став 1. Закона о облигационим односима, те члана 3, 4. и 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

По оцени Врховног касационог суда, основано тужена у ревизији указује на погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 195. Закона о раду, прописано је да против решења којим је повређено право запосленог или кад је запослени сазнао за повреду права, запослени може да покрене спор пред надлежним судом (став 1.), а рок за покретање спора је 90 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права (став 2.). Рок прописан горе наведеном одредбом закона, је преклузиван - материјално правни рок, што значи да се његовим пропуштањем губи право на подношење тужбе, па је суд дужан да о благовремености тужбе води рачуна по службеној дужности. Тужилац се, у свом исказу датом у својству странке у поступку, на главној расправи одржаној дана 21.06.2016. године, изјаснио да је зараду која му је исплаћивана преко ... банке, примао до јуна 2013. године "и тада је све престало", односно нити су му исплаћиване зараде, нити му је оверена здравствена књижица. То значи да је тужилац већ у јулу месецу 2013. године, када му је изостала уплата зараде за јун месец 2013. године, имао сазнање за повреду права, па је од тада и почео да му тече рок прописан одредбом члана 195. став 2. Закона о раду, за заштиту права из радног односа пред судом, без обзира што није примио било какво решење о престанку радног односа, односно обустави исплате зараде. Почев од дана сазнања за повреду, дакле од јула 2013. године, рок од 90 дана протекао је у октобру 2013. године, након чега је наступила преклузија за заштиту повређеног права из радног односа. Тужилац је тужбу за утврђење да је у радном односу на неодређено време код тужене, суду поднео дана 26.09.2016. године (преиначење тужбе) по протеклу преклузивног рока од 90 дана од дана сазнања за повреду права, што значи да је тужба тужиоца неблаговремена.

Одредбом члана 294. став 1. тачка 2. Закона о парничном поступку, прописано је да суд по претходном испитивању тужбе доноси решење којим се тужба одбацује ако утврди да је поднета неблаговремено, ако је посебним прописима предвиђен рок за подношење тужбе.

У конкретном случају, нижестепени судови су, због погрешне примене материјалног права, јер нису имали у виду рок за подношење тужбе прописан одредбом члана 195. став 2. Закона о раду, пропустили да цене благовременост поднете тужбе, што им је била службена дужност.

Тужбени захтев тужиоца за накнаду штете због неисплаћене зараде у спорном периоду, као и исплату доприноса за обавезно социјално осигурање, је неоснован, у смислу одредбе члана 191. став 1. Закона о раду, јер нема правноснажне судске одлуке

којом би било утврђено да је тужиоцу престао радни однос код тужене без правног основа.

Како су нижестепени судови, погрешном применом материјалног права усвојили тужбени захтев тужиоца, Врховни касациони суд је, у смислу одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку, преиначио нижестепене пресуде, и одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде. Туженој, која је успела у поступку по ревизији, признати су трошкови ревизијског поступка у износу од 12.000,00 динара, сходно одредби члана 165. став 2., у вези члана 153. став 2., 154. и 163. став 2. Закона о парничном поступку, на основу важеће Адвокатске тарифе, ставом другим изреке.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић